

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

2 Quot modis mandatum diuidatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quaro queritur: cuius gratia mandatum contrahatur? Respondeo ex l. 1. ff. *Mandati, & Institut. de Mandato. §. 1.* Mandatum, posse contrahi primo gratia solius mandatoris: vt si tibi mandauero, vt mihi atomata Venetijs emas. Secundo causa mandatoris, & alterius; veluti si ego tibi mandauero, vt mihi Mediolani librum emas, & alium Titio. Tertio, solum gratia aliena; veluti, si tibi mandauero, vt Titio Neapoli certas aedes conuectas. Quarto, gratia mandatoris & mandatarij, vt si mandauero tibi, vt in Hispania tractes negotia mihi, & tibi communia. Quinto, gratia mandatarij, & alterius; veluti si tibi mandem, vt Florentia geras negotium, quod est tibi cum Titio commune. Si roges, an tiam mandatum contrahatur solum gratia mandatarij? Respondeo, minime, vt habetur in l. 2. ff. *Mandati*: neque enim mandatum tibi dari potest, vt tuum negotium geras, vel vt fundum, aut librum tibi emas. Consilium quidem tibi datur, vt haec, vel illa tua negotia geras, non tamen mandatum; Contractus enim mandatum est, non consilium. Obijcies: dum Titius peteret à me pecuniam mutuum, aut pro alio fidem mihi sum offerret, ego autem nollem, aut eum debitorem habere, aut fideiussores, quod mihi suspecta, & dubia esset eius fides, tu mihi scripsisti, aut dixisti, vt id facerem, & affirmasti eum esse fidelem. Cum quis idem veller, mihi inferuire, & ego nollem admittere, propterea, quod homo ille mihi esset ignotus: tu mihi dixisti, vt eius opera vterer, eo quod satis exploratam eius fidem haberem.

Item si mihi mandes, vt pecunias meas potius in emptiones praediorum collocem, quam facerem in his, vel alijs similibus videris mihi obligatus more mandatoris, & tamen mandatum à te mihi datum, solum est gratia mei. Respondeo, quatenus id, quod mihi dixisti, est in utilitatem meam, solum esse consilium à te mihi datum, non autem mandatum; ex consilio autem nemo obligatur, videlicet ei, cui consilium dat. l. 2. ff. *Mandati*: & liberum est cuique apud se explorare, an expediat sibi consilium. l. 2. modo citata.

Quot modis mandatum diuidatur.

CAPVT II.

MANDATVM variè diuiditur, aut enim est voluntatis, aut necessitatis. Voluntatis mandatum dicitur illud, quod existit, ac pendet à voluntate mandatoris. Necessitatis verò mandatum est, quod lege, & iure constituitur: quale mandatum habent tutor, curator, procurator, syndicus, & alij similes legitimi administratores, Bart. in l. *Creditor. §. Duobus. ff. Mandati.* Iason in l. *Rogasti. §. Si fugiuus. ff. Si certum petatur.*

Secundo, mandatum diuiditur in mandatum generale, & speciale: Generale mandatum est, veluti cum quis mandat alicui, vt sua omnia negotia gerat, vel sua omnia bona administret, & curet. Speciale mandatum est, cum datur mandatum alicui ad certam rem componendam, vel ad certum negotium tractandum.

Tertio, Mandatum duplex est, expressum, vel tacitum. Mandatum expressum est, quod datur alicui consensu ipsius mandatoris, verbis, vel signis expresso. Tacitum est mandatum id, quo quis sciens, ac prudens patitur, vt ab alio res sua geratur; vt si ego sinam, vt tu pro me fideiubeas, vel soluas: nam eo ipso videor tibi mandatum dare, vt pro me soluas, vel fideiubeas. l. *Qui fide. & l. Qui patitur. ff. Mandati.* & Baldus in l. *Quicumque. §. 1. ff. de Institoria actione.* Hoc tamen Mandati genus locum non habet, vbi res turpis est: is enim qui non prohibet, sed sciens tacet, non eo ipso mandatum dare videtur, vt quid turpiter fiat. Innocentius in cap. *Ex parte Decani, de Rescriptis.* Porro, Mandatum tacitum probatur ex scientia, & patientia Domini,

hoc est, ex eo, quod quis facit sciente, & patiente Domino. Abbas in consil. 7. in dubio secundo, & dubio tertio, libro secundo. Calderinus consil. 4. in titulo de Procuratoribus, Bartolus in l. *Sapè. ff. de re iudicata.* Vnde deducit Baldus in l. *Cum oportet. ff. De bonis, qua liberis:* Si pater sciens, filium solum fecerari, & dedit ei pecunias, cogitur pater ex tacito mandato restituere vfuras quæsitas per filium.

Item si quis procurator producat in iudicio instrumentum, tacitum mandatum habere creditur ex eo, quod in iudicio instrumentum produxerit. Bartolus in l. *Vulgari. ff. de Administ. & peric. tutor.*

Præterea, verbis obicaris, vel ambiguis mandatum tacitum aliquando datum censetur; vt si Dominus iniuria affectus ab aliquo, dixerit famulo suo: Nunquam domum meam redes, nisi audiero aliquid de illo negotio: si famulus postea interfecerit eum, qui iniuriam Domino intulerat, eo ipso videtur Dominus quasi tacite dedisse mandatum. Bartolus in l. *Si quis mihi bona. §. Pater Scio. ff. de Acquiren. hered. Abbas, & Ancharanus in c. Ex literis, de excessibus Prælatorum, Iason. in l. C. de Sena fugitino.*

Quarto, Mandatum, aut datur pure, absolute, & simpliciter, aut sub conditione. l. 1. ff. *Mandati, & Institut. de Mandato. §. penult.* Quod si conditio impleta non fuerit, tunc mandatum habetur perinde, ac si datum non esset. l. *Pecuniam. ff. Si certum petatur, & l. Necessario. ff. de Periculo, & comm. rei vendita.*

Vltimo, Mandatum, aut datur in diem, vel ad diem veluti, si mandauero tibi, vt Titio soluas, vel satisfacias creditori meo in diem Paschatis. *Glossa in l. Si mandauero. ff. Mandati.* ad diem, vt si tibi mandauero, vt pro me fideiubeas vsque ad certum diem. Vnde etiam per medietatem dies prorogetur, mandataris, vel procurator non potest amplius agere. Ioan. Andreas in additione, ad Speculatorem, titulo de procuratoribus. §. *Ratione, & cap. Cum olim. de Offic. delegat. & cap. Si quem, de procur. cap. Significauit. de appellat.*

Quinam possint iure communi mandatum dare vel accipere.

CAPVT III.

POSSUNT mandare alteri, vel mandatum accipere, qui alioqui contrahere possunt, nisi vel à dando, vel accipiendo mandato prohibeantur.

Militibus interdictum est, ne dent mandatum alicui ad conuocandas res aliorum. l. *Milites, & l. Vltima. C. de Locato.*

Item curiales, hoc est, qui sunt curie adstricti, & obligati, vt decuriones, nequeunt mandatum dare alicui ad conuocandum res. l. *Curialis. C. de Locato.*

Præterea pupillus, vt minor, nequit alteri mandare, vt pro ipso aliquid soluat absque auctoritate tutoris, vel curatoris, vel iudicis. Bartolus in l. *Si vero. §. Adolefcent. ff. Mandati.* Nec item potest alicui mandatum dare, vt pro se in iudicio constitat: quia sicut pupillus, aut minor nequit sine tutore, vel curatore in iudicio respondere; sic nec potest alteri mandare.

Monachus, vel religiosus nequit sine consensu superioris, mandatum vel dare, vel accipere, quia nec velle, nec nolle habet. cap. *Religiosus, de Testament. in Sexto. cap. Quorundam de elect. in Sexto. cap. Religiosi, de Sepult. in Sexto. cap. Non dicatur. 12. quæst. 1.*

Primo queritur, An filiusfamilias possit vel dare, vel accipere mandatum ad soluendum pro alio? Respondeo: si filiusfamilias habeat castrensis, vel quasi castrensis bona, vel aduentitia, in quibus pater vfumfructum non habeat, potest mandatum accipere ad soluendum pro alijs, nõ tamen, si talibus bonis careat.

Quid